

گزارش برنامه "آب برای یوزها"

محل اجرا: پناهگاه حیات وحش میاندشت، استان خراسان شمالی

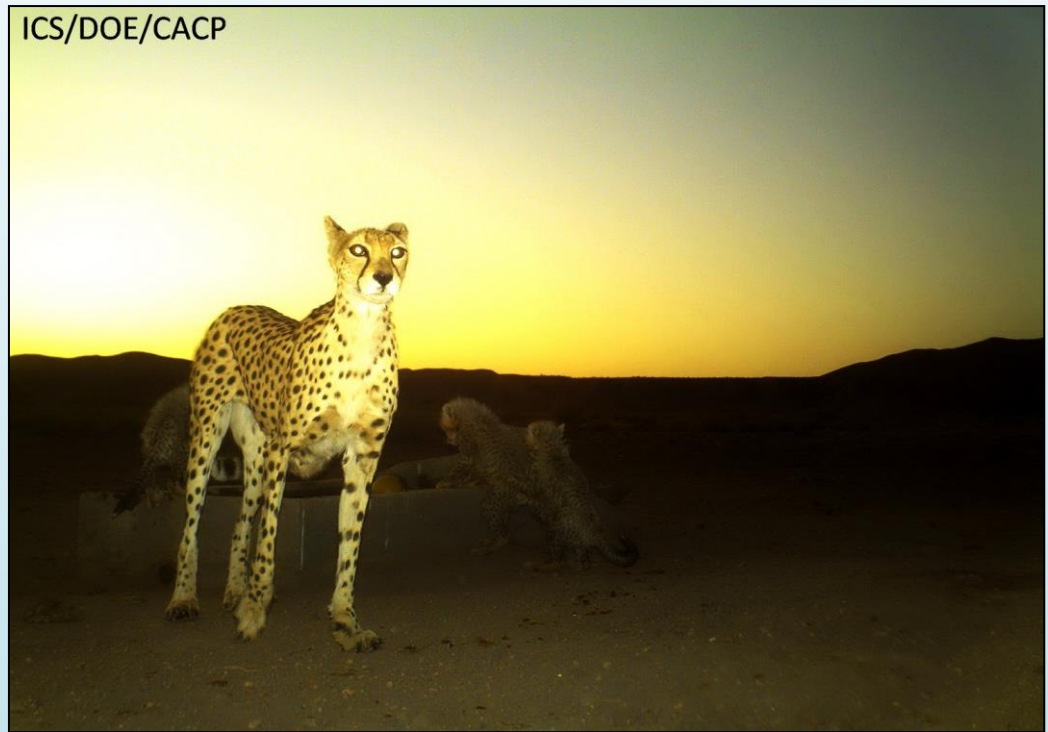
یوزپلنگ، میراث طبیعی ملی

یوزپلنگ سریعترین جانور دوندۀ بر روی خشکی است با سرعت ۱۱۰ کیلومتر در ساعت. نژاد آسیایی آن تنها در ایران باقی مانده و به شدت در خطر انقراض قرار گرفته است. از آنجایی که گستره پراکنش آن از بخشهای وسیعی در غرب و جنوب آسیا در قرن گذشته به بخشهای بیابانی کشورمان محدود گردیده از این جهت شاید نام یوزپلنگ ایرانی برای آن برازنده تر باشد. این در حالی است که در این روزها کمتر از ۷۰ قلاده از آنها در ایران وجود دارند. با رشد روز افزون جمعیت انسان، زمینهای بیشتری به کشاورزی اختصاص داده شده اند، دامهای بیشتری مراتع را اشغال کرده، انسانها برای تأمین منابع غذایی خود و یا تفریح طعمه های مورد علاقه یوز را شکار می کنند، سگ های گله برای حفاظت از گله هایشان به یوزها حمله میکنند و از همه مهمتر، جاده ها هستند که در سالهای اخیر جان بسیاری از آنان را گرفتند. یوزپلنگ میراث طبیعی ماست و نه تنها به ایرانیان بلکه به تمام انسانهای سرتاسر این کره خاکی تعلق دارد. این وظیفه ماست که این امانت را به نسلهای بعد از خود برسانیم.

امروزه علم حفاظت از حیات وحش و بالطبع تنوع زیستی با شناخت جامع و دقیق منابع طبیعی گستره های زیستگاهی گره خورده است؛ بطوریکه محدودیت منابع تاثیرات شدید و سریعی بر جمعیت و پراکنش حیات وحش یک منطقه دارد. اتفاقی که تابستان امسال برای پارک ملی و پناهگاه حیات وحش میاندشت و برخی دیگر از مناطق کویری ایران رخ داد. در سال های اخیر مشکل کاهش منابع آبی سطحی و زیرزمینی به یک چالش ملی تبدیل شده که نگرانی های فراوانی حول این محور وجود دارد.

این نکته شایان ذکر است که انسان در طول تاریخ چالش ها و محدودیت هایی از این دست برای کره زمین یا بخشی از آن ایجاد کرده است لیکن جامعه انسانی به دلیل هوش و استعداد ذاتی، خود را از این مهلکه نجات داده و برای مشکلاتش چاره اندیشیده و در نهایت این موجودات زنده ی دیگر خواهند بود که تحت تاثیر این محدودیت های ایجاد شده توسط انسان، ضربه های بعضا جبران ناپذیری متحمل می شوند.

حصارکشی دور آبشخورها

متصدیان حفاظت سعی می کنند با دخالت‌هایی علمی جلوی این ضربه‌ها را بگیرد و یا آنها را به حداقل برساند. در همین راستا مشکلی که برای منابع آبی پناهگاه حیات‌وحش می‌اندشت ایجاد شد و شترها، آب حیات‌وحش منطقه را به میزان زیادی مصرف می‌کردند، با طرحی ساده و علمی و با کمک های مالی افراد علاقه‌مند به حیات‌وحش مرتفع شد. براساس این طرح با مطالعات علمی صورت گرفته اطراف ۶ عدد از آبشخورهای می‌اندشت که در مرکزیت منطقه قرار دارند و توسط محیط‌بانان بصورت دستی آبرسانی می‌شوند، با بودجه‌ای بالغ بر ۲۰ میلیون ریال توسط حصار فلزی محدود شدند تا شترها نتوانند از زیر آن عبور کنند و ارتفاع این حصار طوری تنظیم شد که دیگر حیوانات منطقه به راحتی بتوانند به آبشخور دسترسی داشته باشند.

ICS/DOE/CACP

قبل از حصار کشی شترها تمام آب را مصرف می کردند

بعد از حصار کشی همه گونه ها غیر از شترها به آب دسترسی دارند

عکس‌های ثبت شده در پاییز امسال شاهد آن است که آبشخورهای محدود شده، دیگر مورد استفاده شترها قرار نمیگیرد و همه ی سهم آبه آنها به حیات وحش منطقه تعلق می گیرد. لازم به ذکر است که برای شترها نیز تعدادی آبشخور وجود دارد که بصورت دستی آبرسانی می شود و شترها مشکلی بابت تأمین آب خود نخواهند داشت.

تصاویر گونه های مختلف سرآبشخورها

پس از اتمام پروژه مذکور، آبشخورها کاملا تحت نظارت قرار گرفتند تا نتیجه کار ارزیابی شود و با رضایت بخش بودن نتیجه، انتظاری رود پروژه های مشابهی در زیستگاه های دیگر یوزپلنگ قابل اجراء باشد تا بتوان مشکلات مربوط به منابع آبی حیات وحش را در زیستگاه های خشک و کم آب مدیریت نمود؛ لیکن همچون پروژه میاندشت قبل از اقدام به اجرا می باید مطالعه دقیقی در خصوص مشخصات و نیز تاثیرات آن صورت بگیرد. آنچه ذکر شد گزارشی اجمالی از برنامه "آب برای یوزها" بود که در انتها از حامیان مالی و معنوی این پروژه تشکر و قدر دانی نموده و امیداست با ادامه ی این روند، حمایت از تنوع زیستی از یک شعار زیبا به اقدامات علمی و سریع حفاظتی تبدیل شود.

